

Лапуна: Діти дуже люблять казки про тварин, мріють побачити звірів не лише у зоопарку і вірять, що з ними можна porozumітися.

Розумник: Але дикі тварини живуть своїм життям, і їм байдуже, що про них думають люди. До того ж, зустріч з тваринами може нести загрозу і для життя.

Пустунчик: Я так люблю історії про тварин! І вірші! Ось мій улюблений віршик про ведмедя.

Це найбільший хижий звір.
В нього гострий нюх і зір.
І півтонни й більше часом
Має велетенський масу.
І хоч зветься хижакком,
Любить ласуватись медком.
Їсть і ягоди, й горішки,
А полює зовсім трішки.
А як час тепла пробіг,
Заляга ведмідь в барліз.
Спить всю зиму, до весни
І солодкі бачить сни.

Розумник: Дійсно, всі факти, викладені у цьому вірші, правдиві, а бурий ведмідь – найбільший хижий звір, що живе на території нашої країни. Ось лише про сни, які ніби бачить ведмідь, науці поки що не відомо нічого.

ТВОРЧИЙ КОНКУРС „ПРАВДА ПРО ТВАРИН У ВІРШАХ“

На сторінках газети „КОЛОСОЧОК“ або у природничій грі „КОЛОСОК-online“ дізнайся цікаві факти про будь-яку тварину та склади коротенький віршик.

Навчитися писати вірші тобі допоможе газета № 24/2014. Цікаві факти про тварин є у багатьох газетах, наприклад „КОЛОСОЧОК“ № 16/2014 „АПЕТИТ У ТВАРИН“ або № 15/2013 „ПРАВДА Й ВИГАДКА ПРО ЇЖАКА“. Ці та інші газети, а також гру „КОЛОСОК-online“ ти можеш знайти на нашому сайті:

kolosok.org.ua.

Свої вірші та фото надсилай на e-mail редакції: svitlana300@gmail.com. Найбільш вдалі роботи та фото переможців ми розмістимо на сторінках нашої газети.

Передплатний індекс 89454

Головний редактор:

Дарія Біда, тел.:(032) 236-71-24,
e-mail: dabida@mis.lviv.ua

Заступник головного редактора:

Світлана Вольська,
e-mail: svitlana300@gmail.com

Дизайн і верстка: Каріне Мкртчян-Адамян

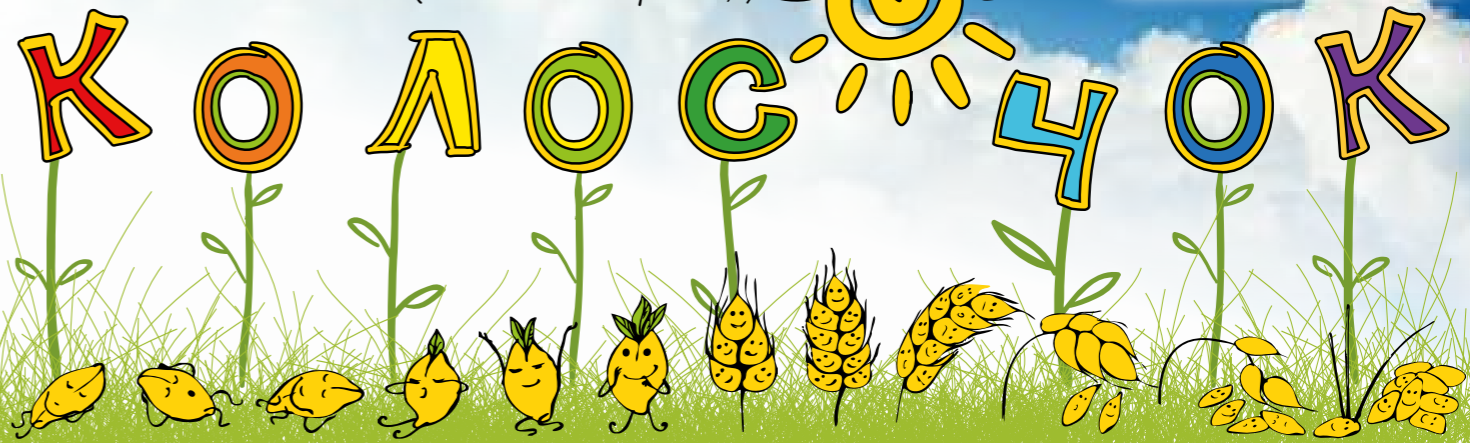
Підписано до друку 21.10.14,
формат 60x84/8.

Друк офсетний. Наклад 12 000 прим.
Адреса редакції: 79038, м. Львів,
а/с 9838. Надруковано в друкарні
ТОВ „Видавничий дім „УКРПОЛ“.

Юний етимолог

(твое ім'я та прізвище)

№26/2014
ЛИСТОПАД

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНА ТЕМАТИЧНА ПРИРОДНИЧА ГАЗЕТА ДЛЯ РОЗУМНИКІВ І РОЗУМНИЦЬ

ВЕДМЕЖА ЦИБУЛЯ

(наукова казка)

З давніх часів звірі дарами лісу з людьми ділилися: гриби, ягоди, квіти, їстівні та лікарські корисні рослини завжди були для всіх. Люди ліс поважали, зайвого ніколи не брали і звірів для забави не ловили та не вбивали – тільки заради їжі.

Аж ось народилося у Ведмедиці двоє ведмежат. Одне було слухняне та лагідне, а інше – вередливе та жадібне. Весь час жадібне ведмежа капризувало, вимагало собі найкращих іграшок, найсмачніших ласощів, і все йому було мало!

Двоє ведмежат дуже любили ласувати диким часником – ведмежою цибулькою, який ще називають в народі черемшею. І тут не сказати, якому братикові цибулька смакувала більше. А що вона корисна, то навесні мама ведмедикам часто ведмежу цибульку шукала, щоб діточки не хворіли.

Шукай на нашому сайті гру
„КОЛОСОК-ТРЕНАЖЕР“ • „КОЛОСОК-ЕРУДИТ“ • „КОЛОСОК-СУПЕРЕРУДИТ“
КОЛОСОК-ONLINE
Природнична гра для дорослих і дітей
www.kolosok.org.ua

Одного гарного весняного ранку пішла мати Ведмедиця на галявину, де зазвичай густо квітнула черемша... і не знайшла жодної. Суцвіття ведмежої цибулі схожі на невеличкі парасольки з дрібних білих квіток. На галявині таких не було! Якщо око може помилитися, то ніс точно не підводив Ведмедицю: часником не пахло!

Птахи розповіли, що в лісі були люди. Засмучена мати повернулася додому і сказала ведмежатам, що не буде в них на сніданок салатик з дикого часнику. Мати пояснила, що люди, мабуть, прийшли першими та зібрали всю черемшу. Нічого, по обіді сім'я Ведмедів піде на іншу галявину і пошукає там свої ласощі. А поки є смачні корінці та багато мурашиних личинок, які ведмеді люблять дужче, ніж діти люблять цукерки.

Легідне ведмежа подякувало мамі, а жадібне дуже засмутилося.

Після сніданку вийшов жадібний ведмедик на галявину та заревів на весь ліс:

– Я ведмідь! Я цар лісу! Наказую більше нікому не чіпати ведмежу цибулю! Це моє! Ця рослина тільки для ведмедів! Ні з ким не буду ділитися! Щоб ніхто не смів...

– Маленький, чого ти кричиш? – здивована мати визирнула з барлогу. – Хто тебе образив? Що сталося?

– Люди! Люди забрали мою цибулю! Мені тепер нічого їсти! – гарчав ведмедик. – Це ж моя цибуля! Тільки моя!

– Чому ти так вирішив, що тільки твоя?

– Бо недарма її так називають: „ведмежа цибуля"! Ведмежа – це ж тільки для ведмедів? Моє-е-е-е!! – заревів ведмедик. Він плакав від жадібності.

Мама Ведмедиця обійняла його і сумно сказала:

– Ти маленький ведмедик, але вже великий егоїст! Мені соромно за тебе перед всім лісом.

– Це не я, це люди винні! Нащо беруть чуже?!..

– І перед людьми мені соромно, що ти такий жадібний! – суворо сказала мати. – Ведмежою цибулею назвали дикий часник тому, що колись давно наші пращури ведмеді відкрили людям лікувальну силу цієї рослини. Її листя містить вітамін С. Запах часнику від фітонцидів, які вбивають бактерії. І слов'янськими мовами, і німецькою, і латиною назва цієї рослини пов'язана з ведмедами, бо саме ми її відкрили! Ми завжди пишалися, що наша цибуля – для всіх. Бджоли збирають з черемші нектар та роблять мед, люди рвуть свіжу черемшу на салати, печуть з нею пироги, варять зе-

лені борщі, використовують як ліки у народній медицині. Черемша і від застуди вбереже, і для шлунку корисна! Де росте багато ведмежої цибулі, її заготовляють на зиму в діжках – солять та маринують, як капусту, або сушать на сонечку.

– Але ж в нашому лісі цибулі так ма-ало! – плакало ведмежа. – Якщо всі її будуть зривати, мені не вистачить!

– Тобі вистачить, – заспокоїла мати. – Це в Сибіру черемшу можна везти з тайги возами. З одного гектара заростей черемші збирають до 12 тонн ведмежої цибулі. Це дуже багато. Але в Сибіру і ведмедів більше. В нас стільки немає. В Україні та в Білорусі люди самі охороняють і нас, і черемшу. Ведмежа цибуля занесена до Червоної книги України. Люди знають, що краще вирощувати черемшу в себе на городі, а дику – залишити в лісі, щоб усім вистачало. Знають люди, знають звірі, що треба ділитися! А тепер саме в мене народилося таке жадібне ведмежа. Вся цибуля в лісі – його! Треба ж таке вигадати! Який сором!

– Я більше не буду, – пробурмотіло ведмежа. – Якщо люди будуть ділитися, я теж буду. Я з братиком поділюся...

– Добре! Збирайтеся, підемо шукати ТВОЮ цибулю, – посміхнулася мати.

А ведмедик сховав носа між передніми лапами – йому стало соромно.

Сім'я ведмедів знайшла іншу галявину, де буйно квітнула ведмежа цибуля. Над квітками черемші літали бджоли, збирали нектар. Ввечері, коли ведмежата втомилися і лягли спати, мати заспівала їм ведмежу колискову.

А веселі лісові птахи, які все бачать, все знають, придумали свою пісеньку про жадібне ведмежа. І відтоді кожної весни, коли виросте та розквітне черемша, співають ту пісню в лісі.

Олена Крижановська

